

نمایش اسناد تاریخی و موزه‌های مناطق نفت خیز جنوب در چهاردهمین نمایشگاه تخصصی صنعت نفت خوزستان

*مجتبی گهستونی

به نمایش گذاشتن اسناد تاریخی و موزه‌ای و برخی ابزار مربوط به آغازین سال‌های کشف نفت در خوزستان، مرا به چهاردهمین نمایشگاه تخصصی ساخت تجهیزات صنعت نفت خوزستان در اهواز کشاند.

چهاردهمین نمایشگاه تخصصی ساخت تجهیزات صنعت نفت خوزستان صبح روز یکشنبه، ۲۴ دی‌ماه با حضور محسن خجسته‌مهر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران و جمعی از مدیران صنعت نفت در

اسنادی و تاریخی ارزشمند است. در غرفه اسناد صنعت نفت جنوب وقتی به تک تک تصاویر خیره می‌شدم و توضیحات روای را گوش می‌دادم این مهم مجدد برایم یادآور شد که صنعت نفت را می‌توان از جمله تاثیرگذارترین صنعت در طول تاریخ بشری دانست که اصلی‌ترین نقش را در توسعه تکنولوژی و توسعه اقتصادی داشته و همواره بر مناسبات سیاسی، منطقه‌ای و بین‌المللی و تحولات اجتماعی اثر گذاشته و در تغییر الگوهای زندگی موثر بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در مجموع حدود ۶۰ هزار موزه در سطح جهان فعال است که از این میان، ۲۰۰ موزه نفتی هستند. اکنون وزارت نفت تنها سازمان و مجموعه صنعتی در کشور است که به‌صورت جدی حفظ میراث صنعتی را دنبال می‌کند و در این قضیه نیز پیشرو است. از آنجایی که مناطق نفت‌خیز جنوب برای میراث‌داری از تاریخ صنعت نفت خیز بلندی برداشته است، در ابتدای سال جاری، آیین امضای سه تفاهنامه همکاری

با هدف تدوین تاریخ شفاهی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب برگزار شد. تاریخ صنعت نفت به‌ویژه در دوران دفاع مقدس، مملو از روایت‌هایی است که جزو تاریخ پرافتخار کشور و دفاع مقدس است. صنعت نفت در طول دوران جنگ تحمیلی، در کنار عمل به وظیفه خود یعنی سر پا نگه داشتن اقتصاد کشور در زیر حملات سنگین دشمن، وظیفه پشتیبانی و سوخت‌رسانی به جبهه‌ها را نیز انجام داد که سبب بروز صحنه‌هایی حماسی از کارکنان صنعت نفت شد. خوزستان و صنعت نفت آن، مملو از سوژه‌هایی است که جوانان ما مشتاق شنیدن آنها هستند، متأسفانه تاکنون در

اهواز آغاز به‌کار کرد. این نمایشگاه از ۲۴ تا ۲۷ دی‌ماه (یکشنبه تا چهارشنبه) در اهواز دایر خواهد بود و از ساعت ۹ تا ۱۷ برای بازدید عموم دایر است.

این نمایشگاه به میزبانی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، شرکت ملی حفاری ایران و شرکت نفت و گاز اروندان برگزار می‌شود. در نمایشگاه امسال بیش از ۲۸۱ شرکت از ۱۶ استان و بازدیدکنندگان ۶ کشور خارجی حضور خواهند داشت.

در این نمایشگاه تازه‌ترین دستاوردهای ساخت داخل در حوزه تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت معرفی می‌شود. بر اساس مستندات و اظهار نظر کارشناسان، مناطق نفت‌خیز جنوب خود به تنهایی یک آرشیو

ریشه‌های تأسیس این شرکت به سال ۱۹۷۱ و راه‌اندازی شرکت آسکو، در شهر مسجدسلیمان بازمی‌گردد. شکل کنونی این شرکت پس از انقلاب ۱۳۵۷، با ادغام

دارایی‌های شرکت آسکو و شرکت عملیات غیرصنعتی، تحت نام مدیریت مناطق نفت‌خیز، شکل گرفت. پس از جنگ ایران و عراق، به مدیریت تولید مناطق خشکی، تغییر نام داد و در سال ۱۳۷۷ در پی تجدید ساختار و سازماندهی مجدد، نام آن به شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب تغییر پیدا کرد. اکنون دفتر مرکزی این شرکت در اهواز مستقر می‌باشد. شرکت مناطق نفت‌خیز جنوب هم‌اکنون حدود هشتاد درصد از نفت و شانزده درصد از گاز ایران را تولید می‌کند. این گروه صنعتی به عنوان شرکت تابعه‌ای از شرکت ملی نفت ایران، مسئولیت برنامه‌ریزی، مدیریت مخازن و بهره‌برداری از ۶۵ میدان نفتی و گازی، با مجموع بیش از ۳۳۰ میلیارد بشکه نفت خام درجا (۹۳ میلیارد بشکه قابل برداشت) و بالغ بر ۴۲۰ تریلیون فوت مکعب، گاز طبیعی درجا را برعهده دارد.

ساختار سازمانی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب است. از دو بخش ستاد مرکزی و مدیریت‌ها تشکیل می‌شود و مالک ۵ شرکت تابعه است که شامل: شرکت نفت و گاز کارون، مارون، مسجدسلیمان، آغاچاری و گچساران می‌باشد.

به آیندگان نیز وظیفه داریم و وظیفه ما حفظ و نگهداری از داشته‌ها و درواقع حفاظت از هویت صنعت نفت است.» البته باید تاکید کرد، در تمام کشورهای

این باره کوتاهی شده است و باید با همت جمعی در جهت ثبت و نگاشت تاریخ نفت عقب‌افتادگی را به‌سرعت جبران کرد. تاریخ صنعت نفت با تاریخ سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور آمیخته شده و بررسی به‌تنهایی هرکدام بدون اشاره به صنعت نفت، ناقص است.

در روز نخست نمایشگاه نفت و در محل غرفه اسناد و موزه‌های نفت، با سعید آتشبار، رئیس روابط عمومی شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب دیدار و تبادل نظر کردم و ایشان با اشاره به اینکه تاریخ صنعت نفت مملو از عبرت‌ها است گفت: «با تأکیدات وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، همچنین مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، فرایند جدیدی برای ثبت و نگهداشت آثار و اسناد تاریخ صنعت نفت جنوب آغاز شده است. در دولت جدید با وجود سختی کار و حجم بالای روزمرگی، تلاش‌های خوبی در جهت ثبت، نگاشت و جمع‌آوری تاریخ شفاهی صنعت نفت جنوب شده است. همچنین با همکاری پیشکسوتان، تاکنون ۳۰۰ ساعت فایل صوتی ضبط شده که پیاده‌سازی آن به‌مرور در حال انجام است.»

متولیان امر در شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، بارها وظیفه خود در مقابل آیندگان را بسیار مهم دانسته‌اند و یادآور شده‌اند: «همچنان که نسبت به برنامه کنونی خود وظیفه داریم، نسبت

دنیا به‌خصوص کشورهای دارای قدمت صنعتی، نسبت به حفظ آثار و اسناد تاریخی بسیار توجه شده است که می‌توان با سرمشق گرفتن از تجربه‌های آنها برای پاسداشت ارزش‌های تاریخی استفاده کرد.

مرکز اسناد و موزه‌های صنعت نفت، به رویکرد استفاده نکردن صرف از ساختمان‌های میراثی موزه که در بسیاری از کشورها منسوخ شده است اعتقاد دارند و باور دارند که امروزه موزه‌ها را در کنار صنعت فعال برای نمایش پیشرفت و شرایط حال و گذشته قرار می‌دهند.

حفاظت از آثار و اسناد تاریخی افزون بر اینکه فرصت‌های جدیدی برای درآمدزایی و اشتغال‌زایی ایجاد می‌کند، در بسیاری از موارد و اختلاف‌ها می‌تواند راهگشا باشند و از ایجاد اختلافات سنگین با همسایگان جلوگیری کند.

شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، بزرگ‌ترین شرکت نفت‌وگاز در ایران، وابسته به شرکت ملی نفت ایران است و در زمینه اکتشاف، توسعه و تولید، فروش و انتقال نفت خام و گاز طبیعی، همچنین تولید میعانات گازی فعالیت می‌نماید.

